

**Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 81 hallituksen esityksen
johdosta vuoden 1995 veroasteikkolaiksi**

Eduskunta on 14 päivänä syyskuuta 1994 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen esityksen n:o 154.

Valiokunta on käsitellyt tämän esityksen yhteydessä eduskunnan valiokuntaan 27 päivänä syyskuuta 1994 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. Apukan ym. lakialoitteen n:o 60 vuoden 1995 veroasteikkolaiksi sekä 11 päivänä lokakuuta 1994 lähettämän ed. Mäkipään ym. lakialoitteen n:o 66 vuoden 1995 veroasteikkolaiksi.

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa verojaostossa, joka on valmistellut mietinnön valiokuntaa varten, ovat olleet kuultavina finanssineuvos Reino Niinivaara valtiovarainministeriöstä ja ylitarkastaja Erkki Laanterä verohallituksesta.

Tuloverolain ja varallisuusverolain säännösten mukaan kultakin vuodelta toimitettavassa verotuksessa sovellettavista veroasteikoista säädetään erikseen. Hallitus ehdottaa, että verovuodelta 1995 toimitettavassa verotuksessa sovellettaisiin progressiivista tuloveroasteikkoa, jota on kuluvana vuonna sovellettavaan asteikkoon verrattuna lievennetty 2 prosentin hintatason nousua vastaavasti. Progressiivinen tuloveroasteikko olisi 6-portainen siten, että se alkaisi 42 000 markan verotettavasta ansiotulosta, jonka jälkeen marginaalivero olisi 7 prosenttia, ja ylin tuloluokka alkaisi 285 000 markan verotettavasta ansiotulosta, minkä jälkeen marginaalivero olisi 39 prosenttia. Progressiivisen varallisuusveroasteikon mukaan varallisuusvero on 0,9 % verotettavan varallisuuden 1 100 000 markan ylittävältä osalta. Yhteisön varallisuusveroprosentti ehdotetaan pidettäväksi ennallaan eli yhtenä prosenttina.

Vuonna 1992 tehdyn periaatepäätöksen mukaisesti on vuosina 1993—1994 kannettu ansiotulosta ennakopperinnän yhteydessä ylimääräinen korotus. Hallitus ehdottaa, että sanottu ylimääräinen korotus perittäisiin myös vuodelta 1995 ja että korotus perittäisiin saman asteikon mukaisena kuin kuluvana vuonna. Ylimääräinen

korotus palautetaan säännönmukaisen verotuksen yhteydessä.

Hallituksen esityksen perusteluiden mukaan tarkoituksena on, että vuoden 1995 uudet verkortit otetaan käyttöön ennakonpidätyksissä 1 päivästä maaliskuuta 1995. Vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksua alennetaan vuonna 1995 1 pennillä kuluvaan vuoteen verrattuna. Sen ottamiseksi huomioon heti vuoden alusta hallitus ehdottaa, että toimitettaessa ennakonpidätys alkuvuonna 1995 soveltaen vuoden 1994 veroperusteita henkilökohtaisia pidätysprosentteja alennetaan yhdellä prosenttiyksiköllä.

Lakialoitteeseen n:o 60 sisältyy 7-portainen progressiivinen tuloveroasteikko, joka alkaa 44 000 markan suuruisesta verotettavasta ansiotulosta, jonka ylittävältä osalta marginaaliveroprosentti on 7 prosenttia, ja korkein 41 prosenttiyksikön marginaalivero alkaa 285 000 markan verotettavasta ansiotulosta.

Lakialoitteeseen n:o 66 sisältyy 7-portainen progressiivinen tuloveroasteikko, joka alkaa 52 000 markan verotettavasta ansiotulosta, jonka ylittävältä osalta marginaalivero on 7 prosenttia, ja korkein 47 prosentin suuruinen marginaalivero alkaa 275 000 markan verotettavasta ansiotulosta.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä.

Käsitlemiensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

että lakialoitteisiin n:o:t 60 ja 66 sisältyvät lakiehdotukset hylättäisiin.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 1994

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Saari, jäsenet Alaranta, Heikkinen, Hämäläinen, Jääskeläinen, Laaksonen, Lahtinen, Lahti-Nuuttila,

Luukkainen, Malm (osittain), Ryyänen, Sasi, Tiuri, Turunen ja Vihriälä sekä varajäsenet Apukka, Backman, Hurskainen, Liikkanen, Rajamäki ja Savela.

Vastalauseita

I

Hallitus on koko vaalikauden ajan kiristänyt tuloverotusta erityisesti pieni- ja keskituloisten palkka- ja eläketulojen osalta. Samanaikaisesti varallisuudesta saatavan pääomatulon verotusta on kevennetty.

Varallisuuden verotusarvojen alentuessa on varallisuusveron tuotto pudonnut merkittävästi. Osa varallisuudesta ei ole edes kiinteistöveron piirissä.

Tuloverokevennykset tulee tehdä ensisijaisesti jakoveroihin kohdistuvina. Tuloveroasteikkoja tulee muuttaa suhdannepoliittisen tilanteen sal-
liessa niin, että kevennykset tapahtuvat tulon-
jaollisesti tasaisesti eri tuloluokissa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että lakiehdotus hyväksyttäisiin muu-
toin mietinnön mukaisesti, paitsi että 3 §
hyväksyttäisiin näin kuuluvana:*

3 §

Progressiivinen varallisuusveroasteikko on seuraava:

Verotettava varallisuus mk	Vero alarajan kohdalla mk	Vero alarajan ylittävästä varallisuuden osasta, %
600 000—	500	1,2

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 1994

Jouni Backman
Kari Rajamäki

Sinikka Hurskainen
Tuulikki Hämäläinen

Pentti Lahti-Nuuttila
Hannele Luukkainen

II

Hallitus esitti vuoden 1995 valtionverotukses-
sa sovellettavaksi progressiiviseksi tuloveroastei-
koksi asteikkoa, jota vuoteen 1994 nähden on
lievennetty 2 prosentin hintatason nousua vas-
taavasti.

Ahon ja Viinasen hallituksen talouspolitiikka
on johtanut valtion massiiviseen velkaantumise-
seen, samalla kun työttömyys on noussut puo-
leen miljoonaan henkeen ja pysyy korkeana seu-
raavat viisi, jopa kymmenenkin vuotta. Näissä
oloissa ei ole enää edellytyksiä merkittävään tu-
loveron keventämiseen, vaikka pieni- ja keskitu-
loisille verotus onkin kohtuuton. Me esitämme
kuitenkin, että asteikon alapäähän annettaisiin
hallituksen esittämää suurempi kevennys niin,
että hallituksen esityksen asteikkoon tulisi vielä

noin 4 %:n alennus esitetyn päälle. Lisäkeven-
nyksellä on tarkoitus rohkaista kotimaista kulu-
tuskysyntää sen lisäksi, että vuodeksi 1995 ajoit-
tuu poikkeuksellisesti kaksi veronpalautusta.

Lisäkevennys ulottuisi lähes 160 000 mark-
kaan saakka. Vakavasta velkaongelmasta huoli-
matta on käytettävä hyväksi mahdollisuutta pie-
ni- ja keskituloisten verotuksen keventämiseen,
millä rohkaistaisiin kulutuskysyntää.

Esitämme myös lievää kiristystä asteikon ylä-
päähän, mikä ei kuitenkaan riitä kompensoi-
maan alapään kevennystä. Tarkoitus onkin tällä
kevennyksellä rohkaista muutoin epävarmaa
kulutuskysyntää. Ehdotettu asteikko vähentää
hallituksen esitykseen verrattuna verokertymää
noin 400 miljoonaa markkaa.

Jotta mm. tässä esitetty verotuksen kevennys ei edellyttäisi valtionvelan lisäämistä, olemme ehdottaneet muuhun verotukseen seuraavia muutoksia:

- pääomatuloveroprosentin nostaminen 30 %:ksi,
- yhtiöveroprosentin nostaminen 25 %:sta 30 %:ksi,
- vientiveron käyttöönotto ja
- ympäristöverotuksen asteittainen lisääminen.

On selvää, että yritystoiminnan kansainvälistyminen sekä pääomanliikkeiden vapauttaminen samoin kuin kilpailu tavaroiden ja palvelusten markkinoilla asettavat käytännössä rajoituksia kansallisen veropolitiikan toimintavapaudelle. Tällöin oikeudenmukaisuutta joudutaan punnitsemaan sitä vastaan, että mahdollisuudet kokonaan välttää joidenkin pääomatulojen verotusta ja ainakin pienentää yritysverotusta ovat lisääntyneet, mm. ns. verokeitaiden avulla.

Edellä mainittujen verorakennemuutosten lisäksi työnantajan sosiaaliturvamaksujen kohdentumista tulisi tarkistaa siten, että se ei yksinomaan perustuisi maksettuihin palkkoihin. Vientiveron yhtenä toteuttamistienä voisi olla myös juuri työnantajamaksujen porrastaminen. Palkansaaajan sosiaaliturvamaksujen porrasta-

minen puolestaan lisäisi niissä oikeudenmukaisuutta.

Valtion tuloveron ylin marginaaliveroprosentti on 39 % hallituksen esityksessä. Kun lisäksi otetaan huomioon kunnallisveroäyrin hinta (keskimäärin 17,4), työeläkemaksu (4 %), 5 §:n mukainen lainaveron (4 %), kansaneläkevakuutusmaksu (0,55 %), sairausvakuutusmaksu (3,80 %), työttömyysvakuutusmaksu (1,87 %), nousee kaikki verot ja maksut huomioon ottava korkein marginaaliprosentti yli 70 %:iin. Tällöin valtion tuloveron marginaalien korottamiselle ei jää kovinkaan paljon tilaa. Vaikka tuloasteikon yläpään verotuksen lisääminen tai pääomatulojen verotuksen lisääminen ei oleellisesti pienennäkään velkaantumista, se on kuitenkin perusteltua jo oikeudenmukaisuussyistä: laman kulujen maksamiseen on hyväntuloisten osallistuttava maksukykynsä mukaan. Me esitämmekin ylimmäksi valtion tuloveron marginaaliprosentiksi 41 %. Lisäksi porrastuksen muuttaminen vaikuttaa esityksessä samaan suuntaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Vuoden 1995 veroasteikkolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

2 §

Progressiivinen tuloveroasteikko on seuraava:

Verotettava ansiotulo mk	Vero alarajan kohdalla mk	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
44 000— 61 000	50	7
61 000— 75 000	1 240	17
75 000—105 000	3 620	21
105 000—150 000	9 920	28
150 000—200 000	22 520	34
200 000—285 000	39 520	38
285 000—	71 820	41

3 §

Progressiivinen varallisuusveroasteikko on seuraava:

Verotettava varallisuus mk	Vero alarajan kohdalla mk	Vero alarajan ylittävästä varallisuuden osasta, %
600 000—	500	1,2

4—6 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 1994

Asko Apukka

Timo Laaksonen

III

Suomessa on kiireesti toteutettava muun läntisen Euroopan tavoin rakenteellisia muutoksia verotukseen: verotuksen painopiste on siirrettävä ansiotulojen verottamisesta ympäristöveroihin eli haittojen, saasteiden ja energiankäytön verottamiseen sekä siirrettävä välillisiä työvoimakustannuksia yrityssektorin sisällä työvaltaisilta aloilta pääomavaltaisille aloille.

Vihreä verouudistus eli tuloverotuksen keventäminen kattavan ympäristöverouudistuksen kautta parantaisi työllistämismahdollisuuksia olennaisesti. Siirtyminen työn verottamisesta haittojen verottamiseen merkitsisi työvaltaisten alojen kilpailukyyn parantumista.

Esitän polttoaineiden verotusta koskevan lain käsittelyn yhteydessä, että polttoaineveroilla kerätään 5—6 miljardia markkaa enemmän kuin hallitus esittää. Puolet verosta perustuisi energialähteen hiilipitoisuuteen ja puolet energiaarvoon. Suurin osa tästä verotuotosta käytettäisiin 3 prosenttiyksikön alennukseen tuloveroasteikossa. Tämä merkitsisi tuloverokertymän pienenemistä noin 5,1 miljardilla markalla.

Tuloveroasteikon alentaminen 3 prosenttiyksiköllä kautta linjan on perusteltua, vaikka talouden nousun enteitä onkin jo nähtävissä, koska tuloverotus on Suomessa nostettu kansainvälisesti vertaillen kohtuuttoman korkeaksi.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että valiokunnan mietintöön sisältyvän lakiehdotuksen 2 § hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

2 §

Progressiivinen tuloveroasteikko on seuraava:

Verotettava ansiotulo mk	Vero alarajan kohdalla mk	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
42 000— 58 000 ...	50	4
58 000— 72 000 ...	690	14
72 000—102 000 ...	2 650	18
102 000—160 000 ...	8 050	24
160 000—285 000 ...	21 970	30
285 000— ...	59 470	36

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 1994

Hannele Luukkainen